

Van 30 naar 40 jaar Panopticon: de midlifecrisis voorbij?

GERT VERMEULEN^a
GWEN HERKES^b



Panopticon, 40 (6), 441-449

© 2019 Maklu | ISSN 0771-1409 | November 2019

- ^a Gewoon hoogleraar, Institute for International Research on Criminal Policy (IRCP), Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal recht, Universiteit Gent; Hoofdredacteur Panopticon (2001-2019) (corresp.: gert.vermeulen@ugent.be)
- ^b Assistent en doctoraatsonderzoeker, Institute for International Research on Criminal Policy (IRCP), Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal recht, Universiteit Gent; Redactiesecretaris Panopticon (2016-2019) (corresp.: gwen.herkas@ugent.be)

INLEIDING

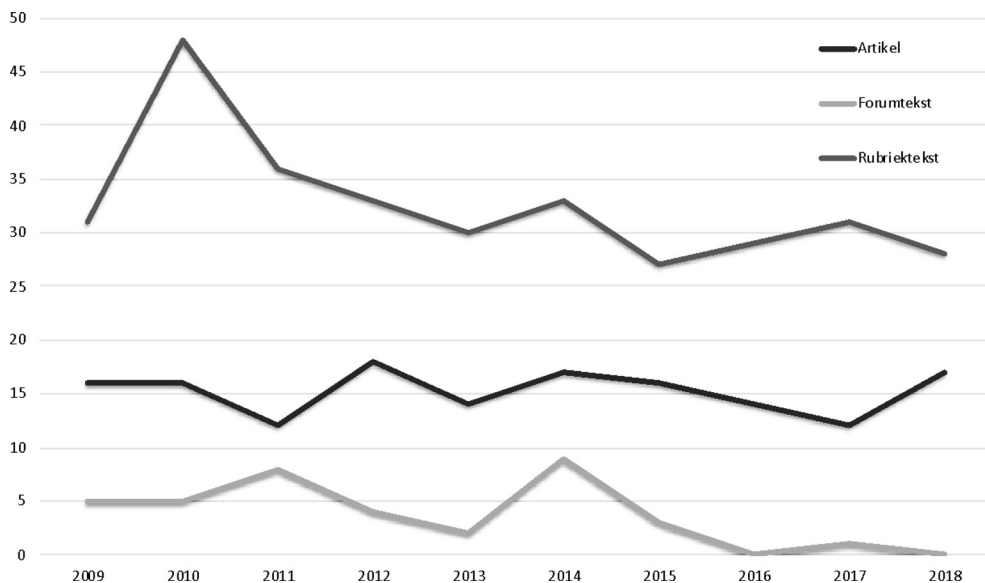
De veertigste verjaardag van Panopticon vormt een gelegenheid om vooruit te kijken, maar ook om terug te blikken. Dat deden we ook bij het dertigjarige bestaan van het 'Tijdschrift voor strafrecht, criminologie en forensisch welzijnswerk' (De Wree, Robert & Vermeulen, 2009), met een analyse van alle artikelen, rubriekbijdragen en forumteksten die er ooit in werden gepubliceerd. Op basis van een vervolganalyse bekijken we hieronder hoe het tijdschrift in de jongste tien jaar, na zijn 'quarterlife crisis' bij 30 jaar (De Wree *et al.*, 2009), is geëvolueerd – al dan niet bewust.

De vervolganalyse werd uitgevoerd op een totaal van 575 bijdragen die zijn verschenen in de afgelopen tien jaargangen van Panopticon (2009 tot en met 2018).¹ Ze bestaan uit 60 editoriaal, 152 artikelen, 37 forumbijdragen en 326 rubriekteksten.² Alle bijdragen werden op inhoud gecodeerd. Daarbij werd gekozen voor de klassieke redactionele thema's, geënt op de bestaande deelredacties, aangevuld met de extra thema's die eveneens figureerden in de analyse van voor 10 jaar, om maximale vergelijking toe te laten.

Een zichtbare verschuiving ten opzichte van de 30 eerste jaren tekent zich al af bij vergelijking van het jaarlijks aantal bijdragen per soort (artikelen, forumbijdragen en rubriekteksten). Was het aantal rubriekteksten in de globale jaarkopij toen nog van secundaire orde, in het jongste decennium torenden ze stevast uit boven het aantal artikelen (figuur 1). De relatieve daling van het gemiddeld aantal artikelen op jaarbasis ten opzichte van de 30 jaar voordien is niet de enige, of voornaamste oorzaak daarvan. Vooral een stijging in het aantal rubriekteksten in de jongste 10 jaar (gemiddeld 32,6 per jaargang) ligt daaraan ten gronde. Opvallend is verder de terugval, vooral de jongste 4 jaren, van het aantal forumbijdragen. Op zich valt dat te betreuren. Het noopt tot reflectie over de vraag of Panopticon

- ¹ Aangezien op het moment van analyse nog niet alle nummers van de jaargang 2019 waren verschenen, werd ervoor geopteerd om de analyse af te sluiten na de laatste volledige jaargang (2018).
- ² De bespreking van proefschriften en boekbesprekingen werden bewust niet in de analyse opgenomen.

nog even sterk de (externe) kritische forumfunctie waarmaakt die het steeds heeft beoogd. Ongetwijfeld vormen sociale en andere online-media daar vandaag betere, snellere en gerichtere *tools* voor dan een klassiek periodiek tijdschrift. Omwille van het beperkt aantal forumbijdragen, zijn ze, anders dan destijds, niet verder in deze vervolganalyse betrokken. Voor de editorialem ligt dat net anders. Die kwamen niet aan bod in de analyse van de eerste 30 jaar. Nu wel.



Figuur 1: aantal bijdragen per soort per jaar

EDITORIALEN EN KERNREDACTIE: VERSMALLENDE FOCUS OP CRIMINOLOGIE, STRAFUITVOERING EN POLITIE

Ook zonder vergelijkingsbasis loont het de moeite kort stil te staan bij de thema's die de editorialem de jongste 10 jaar kleurden (tabel 1). Het thema 'strafuitvoering en penologie' leverde het meeste editorialem op (20%), gevolgd door 'criminologie en strafrechtstheorie' (15%) en 'opsporing en politie' (13,3%). Behoudens voor 'criminologie en strafrechtstheorie' – een academisch thema met een sterke natuurlijke link en steeds centralere plaats in het tijdschrift – kan de relatief grote redactionele aandacht voor beide andere thema's wellicht ten dele worden verklaard doordat zich ook het jongste decennium blijvend belangrijke beleidsmatige ontwikkelingen ter zake hebben voorgedaan. Uiteraard reflecteren editorialem ook sterk de expertise- en interessthema's van de kernredactieleden, die er klassiek de enige auteur(s) of minstens eerste auteur van uitmaken, wat ook verklaart dat het leeuwendeel ervan (88,54%) een academische achtergrond heeft (tabel 2). Voldoende diversiteit en evenwicht binnen de kernredactie zijn derhalve een (blijvend) aandachtspunt, zowel thematisch als wat academisch/niet-academisch profiel en oriëntatie op strafrecht, criminologie of forensisch welzijnswerk betreft. Of we kiezen voor een verdere, meer uitsluitend criminologische insteek.

Tabel 1. Thema's editorialem en aantal/percentage editorialem per thema

Thema's editorialem	Aantal editorialem	%
(Internationaal) strafrecht	7	11,7%
Criminografie en methodologie	5	8,3%
Criminologie en strafrechtstheorie	9	15,0%
Jeugd	6	10,0%
Opleiding en onderwijs	2	3,3%
Opsporing en politie	8	13,3%
Preventie	1	1,7%
Recht en geestelijke gezondheidszorg	2	3,3%
Rechtshulp en advocatuur	2	3,3%
Slachtoffer, herstel en victimologie	1	1,7%
Strafuitvoering en penologie	12	20,0%
Vervolging, berechting en magistratuur	3	5,0%
Vreemdelingen	2	3,3%
Totaal	60	100%

Tabel 2. Achtergrond auteurs editorialem en aantal/percentage editorialem naar achtergrond

Achtergrond auteurs editorialem	Aantal	%
Academisch	85	88,54%
Organisaties, verenigingen en beleid	1	1,04%
Politie	5	5,21%
Hulpverlening en welzijnswerk	4	4,17%
Andere	1	1,04%
Totaal	96	100%

VOORBIJ DE BIBLIOMETRISCHE KRAMP VAN EMPIRISCH-CRIMINOLOGISCHE ONDERZOEKS-ARTIKELN

Kwaliteitsvolle wetenschappelijke artikelen vormen de klassieke basis voor het tijdschrift. De jongste 10 jaar werden er 152 artikelen in Panopticon gepubliceerd, na het succesvol doorlopen van het reviewtraject. Overigens was het reviewproces in de aanloop naar de jongste 10 jaar aangescherpt tot een *triple blind*-systeem (auteurs weten niet wie de reviewers zijn, reviewers weten niet wie de auteurs zijn, reviewers weten niet wie de overige reviewers zijn), met een hoofd- en kernredactie waaruit weliswaar de meeste reviewers werden geput (waaronder steeds minstens één kernredactielid), maar zonder nog reële collectieve zeggenschap over de koers van het tijdschrift, noch inhoudelijk-thematisch, noch naar wetenschappelijke stijl van de aangeboden artikelen. Bedoeling daarvan was om de kwaliteit van artikelen in alle 'objectiviteit' verder te verhogen, Panopticon meer te 'verwetenschappelijken' (empirische onderzoeksartikelen werden de standaard voor reviewers) en daardoor de *ranking*, reputatie en aantrekkelijkheid van het tijdschrift voor academische auteurs, meer en meer ten prooi aan bibliometrie, te verhogen. De publicatielat kwam daarmee soms erg hoog – en te hoog – te liggen, zonder dat dat noodzakelijk een garantie bood op reële kwaliteitsvollere artikelen. Door het uitblijven eind van de jaren 2000 van een onderlinge VABB-SHW-ranking van Vlaamse wetenschappelijke tijdschriften door het zgn. Gezaghebbend

Panel, ebde de aantrekkelijkheid van Panopticon als hoog-gerangschikt tijdschrift (in 2006 had het van de Commissie Verbeke als een van slechts drie tijdschriften in het Vlaamse juridische tijdschriftenlandschap een A-ranking gekregen) gestaag weg. Potentiële auteurs bleven daardoor soms weg, kozen voor ‘makkelijker’ publicatiewegen, zonder zware review-procedure of hoge verwerpingsgraad, en met even veel bibliometrische waarde. In een poging alsnog het zelfopgelegde ‘publicatieniveau’ gevaloriseerd te zien, deed Panopticon tussen 2008 en 2014 een gooi naar *Web of Science* (WoS)-erkenning als A1-tijdschrift, om zo de concurrentie met hoog-gerangschikte internationale tijdschriften aan te kunnen. Na 3 jaar wachten op een eerste (non-)evaluatie vanwege Thomson-Reuters, dienden kennelijk voor eerst de indeling en vormgeving van het tijdschrift aangepast. Met ingang van 2012 voerden we tweetalig Nederlands-Engelse benamingen in voor de sub-secties van het tijdschrift, en voorzagen we artikelen van *abstracts* en van de emailadressen van ‘corresponderende’ auteurs. In voorjaar 2014 kwam uiteindelijk het nieuws dat de citaties niet op een vergelijkbaar niveau waren als voor internationale WoS-tijdschriften. Hoog gemikt, misschien te lang. Begin 2015 lieten we het verhaal van citaties achter ons, en stuurden we bewust de koers bij. Niet veel later liet ook de Vlaamse academia het steriele wetenschappelijke outputfetisjisme wat achter zich. Panopticon verwelkomde opnieuw uitdrukkelijk meer reflectieve, niet-empirische bijdragen, en stukken met eenvoudige duidende waarde of praktijkrelevantie, naast onderzoeksartikelen, waarvoor auteurs overigens blijvend vooral internationale publicatiefora opzoeken. Aangeboden en gereviewde artikelen worden opnieuw in de schoot van de (kern)redactie besproken, rekening houdend met de (nog steeds anonieme) reviews. Ook neemt de (kern)redactie opnieuw een eindbeslissing over gevraagde herwerkingen en uiteindelijke publicatie. Terug naar de *roots*, naar meer collectief redactioneel werken en meer controle over ons eindproduct. Het jongste publicatiedecennium van Panopticon is daarmee een verhaal van twee bewegingen.

Zoals ook in de analyse van de eerste 30 jaar, bekeken we de onderlinge verhouding van gepubliceerde artikelen naar type, gebaseerd op de typologie van ROVERS (1999) (zie tabel 3). In lijn met wat hierboven werd geschreven, valt vooral de verschuiving op in het sterk gegroeide aandeel ‘empirische’ (47,4%) bijdragen t.a.v. ‘normatief-beschouwende’³ (42,8%) bijdragen. In de eerste 30 jaar (DE WREE *et al.*, 2009: 50) was het gros van de artikelen nog ‘normatief-beschouwend’ van aard (72,5%), en bleef het aandeel empirische artikelen relatief bescheiden (19,5%). Op zich lijkt die evolutie wel goed, en het globale resultaat gebalanceerd. Tegelijk maken de cijfers duidelijk dat Panopticon, gemiddeld gezien over de jongste 10 jaar, meer en meer is geëvolueerd naar een tijdschrift waarin auteurs eigen empirische onderzoeksbevindingen hebben gepresenteerd, doorgaans criminologisch van aard. Juridisch-strafrechtelijke onderzoeksartikelen met empirische inslag bleven en blijven immers schaars. Normatief-beschouwende bijdragen zijn, opnieuw gemiddeld gezien voor de jongste 10 jaar, een belangrijke plaats in Panopticon blijven innemen. We zagen ze voornamelijk terugkomen in reflectiestukken over wets- of beleidswijzigingen, en vooral ook het vaakst in themanummers, wellicht omdat daarin reflectieve (ook niet-empirische) artikelen figureren die de editor(s) of redactie hebben ‘uitgelokt’ n.a.v. een relevant (actueel) thema.

3 In deze bijdragen worden beschouwingen gepresenteerd “*waarin wenselijkheden (i.t.t. werkelijkheden) centraal staan*” (ROVERS, 1999).

Tabel 3. Type artikelen en aantal/percentage artikelen naar type

Type artikelen	Aantal	%
Theoretisch	10	6,6%
Empirisch	72	47,4%
Normatief-beschouwend	65	42,8%
Review van literatuur	5	3,3%
Totaal	152	100%

De thema-analyse voor de artikelen (tabel 4) spoort sterk met die voor de editoria's. In de artikelen gepubliceerd in Panopticon in de periode 2009-2018 steken dezelfde 3 thema's er bovenuit: 'criminologie en strafrechtstheorie' (15,8%), 'strafuitvoering en penologie' (12,5%) en 'opsporing en politie' (11,8%). Die thematische focus is in ruime mate ook dezelfde als in de eerste 30 Panopticon-jaren (De Wree *et al.*, 2009: 48), ook al was het thema 'vervolg, berechting en magistratuur' toen absoluut leidend (17,7%), tegenover relatief onderbelicht in de jongste 10 jaar (6,6%). Waar in de bijdrage van 2009 nog duidelijke verschillen bleken tussen de "greatest hits" enerzijds en de overige thema's anderzijds, blijken deze intussen steeds kleiner geworden. Na de drie top-thema's, zijn heel wat thema's in de jongste 10 jaar redelijk 'gelijkkelijk' aan bod gekomen in het tijdschrift, nl. 'criminografie en methodologie' (2019: 9,2%; 2009: 3,5%), 'jeugd' (2019: 9,2%; 2009: 11,3%), 'recht en geestelijke gezondheidszorg' (2019: 9,2%; 2009: 3%), '(internationaal) strafrecht' (2019: 7,2%; 2009: 8%) en 'vervolg, berechting en magistratuur' (2019: 6,6%; 2009: 17,7%). Waar de thema's 'jeugd' en 'internationaal strafrecht' nog steeds ongeveer in dezelfde mate gepubliceerde artikelen opleveren als bij de vorige analyse, hebben de thema's 'criminografie en methodologie' en 'recht en geestelijke gezondheidszorg' duidelijk aan terrein gewonnen. Sommige thema's kwamen het jongste decennium quasi-niet meer aan bod in artikelen, nl. 'maatschappelijke dienstverlening' (2019: 0,7%; 2009: 4,1%), 'mensenrechten' (2019: 0,7%; 2009: 0,2%) en 'rechtshulp en advocatuur' (2019: 0,7%; 2009: 0,9%). Die vaststelling is grotendeels gelijklopend met de eerdere 30 jaar. 'Maatschappelijke dienstverlening' lijkt als thema pas de jongste tien jaar in vrije val, al blijft het sterk op de kaart in de rubriekteksten (zie verder). Al bij al is het beeld nog steeds dat van een multidisciplinair tijdschrift, zoals bij de start beoogd.⁴ Wellicht dat vooral de relevantie voor strafrechtsjuristen en -practici gaandeweg verder is afgenomen. De in 2015 ingezette koerswijziging, met opnieuw meer oog voor andere dan vooral (criminologische) empirische onderzoeksartikelen, beoogde op dit punt enig terrein terug te winnen. Ongetwijfeld blijft hier verdere winst te boeken.

4 "Panopticon is het 'Tijdschrift voor Strafrecht, Criminologie en Forensisch welzijnswerk'. Het feit dat er meerdere disciplines behandeld worden, wijst meteen op de kerndoelstelling van het tijdschrift. Voor het eerst wordt namelijk een forum gecreëerd waarin alle informatie over wat er zich in en rond de strafrechtsbedeling, de criminologie en het forensisch welzijnswerk afspeelt, systematisch en deskundig aan bod komt." (verkregen via de website van Panopticon: <http://www.maklu-online.eu/nl/crime/panopticon/>)

Tabel 4. Overzicht thema's artikelen en aantal/percentage artikelen per thema

Thema's artikelen	Aantal	%
(Internationaal) strafrecht	11	7,2%
Criminografie en methodologie	14	9,2%
Criminologie en strafrechtstheorie	24	15,8%
Deskundigenonderzoek	4	2,6%
Jeugd	14	9,2%
Maatschappelijke dienstverlening	1	0,7%
Mensenrechten	1	0,7%
Opleiding en onderwijs	4	2,6%
Opsporing en politie	18	11,8%
Preventie	4	2,6%
Recht en geestelijke gezondheidszorg	14	9,2%
Rechtshulp en advocatuur	1	0,7%
Slachtoffer, herstel en victimologie	6	3,9%
Strafuitvoering en penologie	19	12,5%
Vervolg, berechting en magistratuur	10	6,6%
Vreemdelingen	7	4,6%
Totaal	152	100%

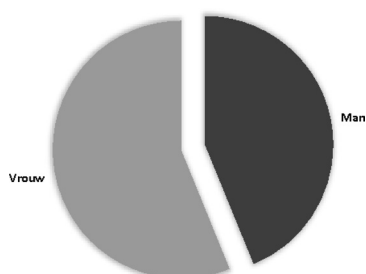
CO-AUTEURSHIP EN GENDERBALANS: METAKENMERKEN VAN DE ACADEMISCHE PUBLICATIEREALITEIT

Bij analyse van het aantal auteurs per bijdrage (tabel 5) valt een duidelijke verschuiving op ten opzichte van de analyse van voor tien jaar (DE WREE *et al.*, 2009: 52). Het overgrote deel van alle bijdragen werd toen nog geschreven door slechts één auteur (bijna 70%). De auteurs volgden toen kennelijk nog de redenering van Ben ROVERS (1999), die aangaf dat het soloschrijven een goede en aan te juichen tendens was ten opzichte van het schrijven met 'volleybalteams'. De jongste tien jaren lijkt co-auteurschap daarentegen de regel geworden (69,08%), en solo-auteurschap een afnemend gegeven (30,92%). Het schrijven met meer dan vier auteurs (de zogenaamde 'volleybalteams') bleef evenwel beperkt tot 12 bijdragen over 10 jaar, wat niettemin een toename is vergeleken met de eerste 30 jaar (5 bijdragen). De ontwikkeling naar co-auteurschap heeft natuurlijk niet plaatsgevonden in een vacuüm. Ook in de sociale wetenschappen is het intussen een wijdverspreide academische praktijk. Wellicht dat de huidige stimulans naar meer reële interdisciplinariteit en samenwerking (inclusief met maatschappelijke *stakeholders*) deze ontwikkeling nog verder in de hand zal werken. Tegelijk biedt ze ook een toekomstkans voor Panopticon: de relevantie van het tijdschrift ligt misschien eerder in de interdisciplinariteit dan in de sinds het begin nagestreefde multidisciplinariteit.

Nog opvallender dan de verschuiving in het aantal auteurs is de duidelijke toename van het aandeel vrouwelijke auteurs (figuur 2). Waar in de eerste 30 jaar (DE WREE *et al.*, 2009: 53) nog geen kwart van de artikelen vrouwelijke auteurs (24%) telde, tekenden ze in het jongste decennium voor meer dan de helft van alle artikelen (56,18%). Wellicht ligt de verklaring zowel in de sociologische realiteit van een vervrouwelijkende sociale, criminologische en juridische studentenpopulatie en beroepensector als in het effect van initiatieven inzake gendergelijkheid (in academia en daarbuiten).

Tabel 5. Aantal auteurs per artikel en aantal/percentage artikelen naar aantal auteurs

Aantal auteurs per artikel	Aantal	%
1 auteur	47	30,92%
2 auteurs	52	34,21%
3 auteurs	33	21,71%
4 auteurs	8	5,26%
5 auteurs	7	4,61%
6 auteurs	1	0,66%
7 auteurs	2	1,32%
8 auteurs	0	0,00%
9 auteurs	2	1,32%
Totaal	152	100%



Figuur 2: geslacht auteurs

Verder is het schrijven van artikelen bij uitstek een academische zaak gebleven. In vergelijking met de eerste 30 jaar is dit aandeel het jongste decennium zelfs nog licht toegenomen (tot 82,02%) (tabel 6). Als er al auteurs met niet-academische achtergrond (mee) de pen hielden, betrof het vaak auteurs uit organisaties, verenigingen of beleidskringen (5,90%), dan wel uit de hulpverlening of het welzijnswerk (7,58%). Tegen de achtergrond van de aangehaalde gemiddelde toename van empirische onderzoeksartikelen, wekt het geen verbazing dat vooral academici het belangrijkste auteursaandeel zijn blijven innemen. Als meer practici en andere *stakeholders* de weg naar het (co-)auteurschap zouden vinden, kan dat de bredere relevantie van Panopticon zeker ten goede komen, of het tijdschrift een unieker – interdisciplinaire? – ‘smoel’ geven.

Tabel 6. Aantal/percentage auteurs naar achtergrond

Achtergrond auteurs artikelen	Aantal auteurs	%
Academisch	292	82,02%
Advocatuur	1	0,28%
Magistratuur	0	0,00%
Organisaties, verenigingen en beleid	21	5,90%
Penitentiair	1	0,28%
Politie	4	1,12%
Hulpverlening en welzijnswerk	27	7,58%
Andere	10	2,81%
Totaal	356	100%

RUBRIEKTEKSTEN EN DEELREDACTIES: GROTER AANDEEL, MINDER REDACTIES, PRAKTIJKRELEVANTER

Zoals aangestipt, hebben de rubriekteksten gedurende de jongste tien jaar een steeds ruimere plaats in het tijdschrift ingenomen. Anders dan in 2009, hebben we ze daarom wel in de vervolganalyse meegenomen. Rubriekteksten moeten bijdragen aan het ‘Panoptisch’ karakter van het tijdschrift. Ze laten autonome deelredacties toe te rapporteren over ontwikkelingen binnen een scala aan relevante domeinen. Door de jaren heen zijn een aantal deelredacties en rubrieken samengesmolten (‘internationaal strafrecht én mensenrechten’ en ‘penologie én victimologie’). Andere werden node gedeactiveerd (‘deskundigenonderzoek’ en ‘vreemdelingen’), niet omwille van hun afgenomen relevantie of actualiteitswaarde, maar omdat geen vervangende bezielers konden worden gevonden om een zelfs maar minimale redactionele activiteit gestalte te geven. Zeker wat ‘vreemdelingen’ betreft, lijkt Panopticon daarmee een kans te hebben gemist. De vermenging van het migratie- en veiligheidsdebat is nooit groter (en problematischer) geweest dan in het voorbije decennium. Voor stukken inzake migratie, vreemdelingen of crimmigratie kiezen auteurs voor meer gespecialiseerde nationale of internationale tijdschriften – een koers die niet meteen lijkt te kunnen worden gekeerd.

In het jongste decennium (tabel 7) waren de rubrieken ‘opsporing en politie’ (20,86% van alle rubriekbijdragen) en ‘penologie en victimologie’ (15,34% van alle rubriekbijdragen, waarvan 80% over penologie en strafuitvoering en 20% over slachtoffers of herstel) het meest prominent. Ook drie andere rubrieken waren sterk actief: ‘internationaal strafrecht en mensenrechten’ (11,04%), ‘criminografie en methodologie’ (9,82%) en ‘maatschappelijke dienstverlening’ (11,66%). Vooral dat laatste is positief in het licht van de sterk afnemende plaats die het thema ‘maatschappelijke dienstverlening’ inneemt in de categorie wetenschappelijke artikelen (zie hierboven). In de – intussen gedeactiveerde – rubrieken ‘deskundigenonderzoek’ en ‘vreemdelingen’ werd de jongste 10 jaar amper iets gepubliceerd.

Tabel 7. Thema's rubriekteksten en aantal/percentage rubriekteksten per thema

Thema's rubriekteksten	Aantal	%
(Internationaal) strafrecht en mensenrechten	36	11,04%
Criminografie en methodologie	32	9,82%
Criminologie en strafrechtstheorie	16	4,91%
Deskundigenonderzoek	3	0,92%
Jeugdrecht en jeugdhulp	19	5,83%
Maatschappelijke dienstverlening	38	11,66%
Opsporing en politie	68	20,86%
Recht en geestelijke gezondheidszorg	23	7,06%
Rechtshulp en advocatuur	17	5,21%
Penologie en victimologie	50	15,34%
Vervolging, berechting en magistratuur	22	6,75%
Vreemdelingen	2	0,61%
Totaal	326	100%

Anders dan bij de artikelen, nemen auteurs met een niet-academische achtergrond wel een belangrijke rol op in het schrijven van rubriekteksten, ook al blijft het aandeel academici

ruim (51,10% van alle rubriekteksten) (tabel 8). Opvallend is verder dat rubriekbijdragen vrij frequent geschreven worden door gemengde auteursteams van academici en practici, waarbij vaak een academische reflectie wordt toegevoegd aan een meer praktisch geïnspireerde bijdrage. Naast academici houden vooral auteurs werkzaam binnen politie (12,83%), in organisaties, verenigingen of beleidsorganen (14,03%) of in de hulpverlening of het welzijnswerk (10,42%) de pen. Zeker in rubriekbijdragen blijft het ook naar de toekomst van belang de praktijkstem voldoende te blijven capteren en lucht te geven.

Tabel 8. Achtergrond auteurs rubriekteksten en aantal rubriekteksten naar achtergrond

Achtergrond auteurs rubriekteksten	Aantal	%
Academisch	255	51,10%
Advocatuur	14	2,81%
Magistratuur	13	2,61%
Organisaties, verenigingen en beleid	70	14,03%
Penitentiair	18	3,61%
Politie	64	12,83%
Hulpverlening en welzijnswerk	52	10,42%
Andere	13	2,61%
Totaal	499	100%

CODA

Voor tien jaar schreven we dat Panopticon mogelijk ten prooi viel aan het dertigersdilemma – een “*quarterlife crisis*” doormaakte – en zich op het “*spitsuur van zijn leven*” bevond – misschien wel keuzes moest maken, misschien ook niet. Het klonk dat het geen ‘echt’ criminologisch tijdschrift was, noch een ‘echt’ juridisch tijdschrift, laat staan een ‘echt’ welzijnstijdschrift. Vandaag is Panopticon meer dan ooit een criminologisch tijdschrift geworden. Voor tien jaar was de vraag of de ingeslagen weg naar een uitgesprokener wetenschappelijk-empirische koers in de artikelen wel appellerend genoeg zou blijven voor practici. Vandaag is die vraag beantwoord: Panopticon was te exclusief doorgeschoten in de steriele academische *ratrace*. In 2015 kozen we bewust voor een rustiger middenkoers, mikkend op een gezonde en aantrekkelijke mix: blijvend inzetend op onderzoeksartikelen, maar ook meer terug naar de *roots* van de kritische en reflectieve benadering, met een bredere redactionele conceptie van kwaliteit en maatschappelijke of beleidsrelevantie, en een herwonnen redactionele vrijheid en verantwoording bij het beoordelen en uitlokken van manuscripten. Zelfs de *midlifecrisis* lijkt daarmee voorbij. Nu kunnen met rust en vertrouwen verdere, weloverwogen keuzes worden gemaakt: misschien de praktijk- en beleidsrelevantie nog verder vergroten; een basiskeuze maken over een nog exclusievere criminologische oriëntatie, dan wel opnieuw net wat meer hybride worden en juridisch-strafrechtelijke impact herwinnen; mogelijk inzetten op reële interdisciplinariteit i.p.v. loutere multidisciplinariteit, idealiter in nog regelmatigere themanummers met wetenschappelijke, maatschappelijke én beleidspretentie.

REFERENTIES

- DE WREE, E., ROBERT, L., & VERMEULEN, G. (2009). Panopticon's dertigerdilemma. Een tijdschrift op het spitsuur van zijn leven. *Panopticon*, 30(3), 45-62.
- ROVERS, B. (1999). Veertig jaar (Nederland) Tijdschrift voor Criminologie in cijfers 1959-1999. *Tijdschrift voor Criminologie*, 41, 123-137.